

ปัญหาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน โดยเจ้าพนักงานบังคับคดี¹

กษิติเดช วัชรกรินทร์²

ปัจจุบันในคดีแพ่งของประเทศไทยการบังคับคดีระหว่างเอกชนด้วยกันนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาให้คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะคดี และศาลได้ออกคำสั่งโดยจะกำหนดระยะเวลา ให้ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับ เมื่อคู่ความฝ่ายที่แพ้คดีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีจะดำเนินการร้องขอต่อศาลให้ออกหมายบังคับคดี และศาลจะมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อดำเนินการยึดทรัพย์สิน อาศัยสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนของการบังคับคดีระหว่างรัฐ หรือ หน่วยงานของรัฐกับเอกชน รัฐจะมีอำนาจเหนือกว่าเอกชน ด้วยการใช้อำนาจรัฐโดยการออกคำสั่งทางปกครองและบังคับด้วย การใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และสำหรับประเทศไทยได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับหลักการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาโดยตลอด โดยออกกฎหมายบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองในการออกคำสั่งและการใช้มาตรการบังคับทางปกครองไว้ในกฎหมายหลายฉบับ และได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เพื่อสร้างหลักเกณฑ์ในการออกคำสั่งทางปกครองของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความชอบธรรมและให้เป็นธรรมกับประชาชนผู้ที่ถูกบังคับทางปกครอง

ในส่วนมาตรการบังคับทางปกครองของประเทศไทย ได้นำแนวคิดและวิธีการบังคับคดีปกครองของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันและประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสมาเป็นต้นแบบ แต่มาตรการบังคับทางปกครองของประเทศไทยยังไม่มี ความชัดเจนเท่ากับของต่างประเทศ จึงทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จำนวนมาก อีกทั้งการใช้มาตรการบังคับทางปกครองไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดในการดำเนินการมาตรการบังคับทางปกครอง จึงทำให้การบังคับทางปกครองไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ในปัจจุบันได้มีการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองแต่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับ โดยเฉพาะการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดให้นำวิธีการยึดการอาชั

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์สุขสมัย สุทธิบดี และคณะกรรมการสอบ คือ ศาสตราจารย์ พิเศษ ปัญญา สุทธิบดี และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเขตบางนา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

และการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับใช้โดยอนุโลม จึงไม่มีรายละเอียดวิธีปฏิบัติและระยะเวลาในการบังคับทางปกครองที่ชัดเจน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองประกอบกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐส่วนใหญ่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการยึดการอาชัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สิน อีกทั้ง ไม่มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ใน การสืบหาทรัพย์สินและมอบหมายให้หน่วยงานอื่นหรือเอกชนดำเนินการแทนได้ส่งผลให้ไม่สามารถบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและรัฐต้องสูญเสียรายได้ในที่สุด ดังนั้น จึงมีประเด็นปัญหาที่สมควรแก้ไขดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการยื่นคำขอออกหมายบังคับคดีกรณีการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ตามมาตรา 63/15 วรรคห้า พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 กำหนดในกรณีที่ หน่วยงานของรัฐหากต้องการยื่นคำขอออกหมายบังคับคดีสามารถยื่นขอต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาลนั้น กล่าวคือหน่วยงานของรัฐผู้ออกคำสั่งทางปกครองต้องการจะยื่นขอออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับให้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดนั้น สามารถยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดีได้ ทุกศาลในประเทศไทย ปัญหา คือ หากหน่วยงานสามารถยื่นคำขอได้ทุกศาล การพิจารณาเกี่ยวกับการออกหมายบังคับคดีของศาลอาจทำให้เกิดการออกหมาย โดยมีขอบ และขัดต่อกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา มาตรา 275 ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะขอให้บังคับคดีให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาล เพื่อให้ออกหมายบังคับคดี คำขอนั้นให้ระบุโดยชัดแจ้ง (1) คำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งจะขอให้มีการบังคับคดีตามนั้น (2) จำนวนที่ยังมิได้รับชำระตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น (3) วิธีการบังคับคดีซึ่งขอให้ออกหมายนั้น “ศาล” ตามความหมาย มาตรา 275 นั้น คือ ศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นต้น ซึ่งมีการออกหมายบังคับคดีได้เพียงหนึ่งศาลเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายเฉพาะ ที่สามารถบังคับใช้ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึง กฎหมายอื่นแต่ด้วย พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มาตรา 63/19 ได้กำหนดว่า ศาลออกหมายบังคับคดีและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว การดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แม้ไม่ได้กำหนดให้นำ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเกี่ยวกับกรณีศาลที่มีอำนาจในการออกหมายมาบังคับใช้ แต่การที่ มาตรา 63/15 วรรคสาม กำหนดให้หน่วยงานของรัฐยื่นคำขอกรณีศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ และให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและให้ถือว่าผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา บทบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้ฐานะบุคคล เหมือนกับ มาตรา 274 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา และผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา หากกล่าวได้ว่าไม่น่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาบังคับใช้เกี่ยวกับศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีคงไม่ใช่เสียทีเดียว เพราะการกำหนดให้สามารถยื่นขอออกหมายต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาลในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องดำเนินการตรวจสอบหมายบังคับคดีก่อนทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่าหมายบังคับคดีดังกล่าวออกโดยชอบหรือไม่ หากมีการขอออกหมายได้มากกว่าหนึ่งศาล ตาม มาตรา 63/15 วรรคห้า อาจส่งผลทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า หมายบังคับคดีดังกล่าวที่ออกโดยศาลใดและหมายบังคับคดีใดออกโดยชอบ เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดให้อำนาจศาลที่สามารถออกหมายได้เพียงศาลเดียวเหมือนกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 จึงไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย

2. ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนการบังคับคดีกรณีการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน บทกฎหมายมาตรา 63/16 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นบทกฎหมาย เกี่ยวกับบังคับคดีกรณีการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน กำหนดว่าคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว และต่อมาผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองขอให้พิจารณาคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดแล้วนั้นใหม่ หรือฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิจารณาเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดแล้วนั้นใหม่ หรือขอให้ศาลพิจารณาคดีใหม่และหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินหรือศาลมีคำสั่งให้รับคำขอหรือได้รับคำฟ้องไว้พิจารณาผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 63/15 จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ได้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอให้ศาลสั่งการบังคับคดีไว้ก่อน โดยกำหนดให้ยื่นต่อศาลที่มีอำนาจในการออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 63/15 หมายความว่า ศาลที่หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินได้ยื่นขอออกหมายบังคับคดีไว้ ซึ่งไม่รู้ว่าหน่วยงานดังกล่าวยื่นไว้ศาลใดบ้าง เนื่องจากตามที่ได้กล่าวมาแล้วใน ข้อ 1 ดังนั้น การยื่นขอเพื่อขอให้สั่งการบังคับคดีไว้ จึงเป็นการยากที่บุคคลอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะยื่นได้ถูกต้อง เพราะกฎหมายกำหนดให้ยื่นต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล ก็สามารถยื่นต่อศาลใดก็ได้ ข้อกำหนดดังกล่าว ไม่มีความชัดเจนทั้งไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 289 ที่กำหนดไว้ชัดเจน กรณีเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องปฏิบัติกรงดการบังคับคดีไว้ ตามที่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 289 ศาลที่มีอำนาจในการพิจารณา คือ ศาลมีอำนาจออกหมายบังคับคดีหรือหมายจับลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือมีอำนาจทำคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งได้เสนอต่อศาลตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้กล่าว คือ ศาลที่ได้พิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในศาลชั้นต้น ดังนั้น มาตรา 63/16 วรรคแรก พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ควรกำหนดบทกฎหมายให้สอดคล้องกับ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพราะอย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นการดำเนินการของหน่วยงานทางปกครอง แต่หน่วยงานทางปกครอง ต้องดำเนินการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งอยู่ การกำหนดบทกฎหมายดังกล่าวควรให้ความสอดคล้องกันเพื่อที่จะได้ไม่เกิดปัญหา นอกจากนี้ มาตรา 63/16 วรรคสามตอนท้าย เกี่ยวกับประเด็น

หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินหรือศาลที่มีเขตอำนาจ แล้วแต่กรณี ได้มีคำสั่งให้ทบทวนคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุด้นั้นใหม่ ให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 63/15 เพื่อเพิกถอนการบังคับคดีที่ได้ดำเนินการไปแล้ว บทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ชัดเจนว่า จำกัดสิทธิผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง ให้มีสิทธิสามารถ ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 63/15 เพื่อเพิกถอนการบังคับคดีที่ได้ ทั้งนี้ ในมาตรา 63/16 วรรคแรก กรณีของการบังคับคดีได้ มาตรา 63/16 วรรคสามตอนท้าย กับให้สิทธิเพียงหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 63/15 เพื่อเพิกถอนการบังคับคดีที่ได้ นอกจากนี้ เนื่องจาก มาตราดังกล่าวไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้โดยชัดเจนว่า ต้องให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดี ต้องยื่นภายในกำหนดระยะเวลาที่วัน โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ชัดเจนแน่นอนและพึงคาดหมายได้ตามหลักความชัดเจนแน่นอนและพึงคาดหมายได้ของการกระทำทางปกครองเพื่อให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของคำสั่งคาดหมายได้ว่าตนอาจจะได้รับผลกระทบกระเทือนจากการบังคับใช้มาตรการบังคับทางปกครอง น้อยที่สุด ดังนั้น ดำเนินการแก้ไข มาตรา 63/16 วรรคแรก และมาตรา 63/16 วรรคสามตอนท้าย เกี่ยวกับประเด็น การกำหนดระยะเวลาในกรณีให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีที่แน่นอน โดยกำหนดสิทธิให้ฝ่ายที่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐมีสิทธิยื่นขอเพิกถอนได้ด้วย

3. ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนการบังคับคดีกรณีการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน มาตรา 63/16 วรรคสามตอนท้าย กับให้สิทธิเพียงหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 63/15 เพื่อเพิกถอนการบังคับคดีที่ได้ นั้น ประกอบ มาตรา 63/13 กรณี มีการโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด ให้เสนอต่อศาล ดังต่อไปนี้ (1) ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคำสั่งที่มีการบังคับทางปกครองนั้น (2) ศาลปกครอง สำหรับกรณีอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับ (1) ให้ยื่นต่อศาล บทกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้นทั้งสองมาตรามีความคล้ายกันมาก ประเด็น โดย มาตรา 63/16 วรรคสามตอนท้ายกำหนดเรื่องการขอเพิกถอน การบังคับคดี อำนาจออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 63/15 คือ ศาล ที่หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นขอออกหมายบังคับคดีอาจยื่นขอออกหมายได้หลายที่ ส่วน มาตรา 63/13 กรณีที่มีการโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด ให้เสนอต่อศาล ที่ได้ระบุไว้ ตามมาตรา 63/13 โดยกำหนดศาลไว้ว่าต้องยื่นต่อศาลใดได้แก่ ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น ดังนั้น บุคคลที่ถูกโต้แย้งหรือ

การใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของ มาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด ให้ เสนอต่อศาลปกครองได้ อย่างไรก็ตาม ด้วยการขอให้เพิกถอนก็ดี หรือโต้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาล เกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ก็ดี เกิดขึ้นพร้อมกัน โดยหน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมาย บังคับคดีตามมาตรา 63/15 คือ ต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดี บุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่ถูกยึดหรืออายัด ให้เสนอต่อศาลที่ระบุไว้ในมาตรา 63/13 (1) (2) หากการดำเนินการพิจารณาดังกล่าว อยู่คนละศาล แม้บทกฎหมายดังกล่าวมีข้อกำหนดแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน แต่ด้วยประเด็นที่พิจารณา เกิดจากเหตุอย่างเดียวกัน คือ การบังคับคดีตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้าพนักงาน บังคับคดี หากกำหนดให้แยกพิจารณา คนละศาล อาจเกิดการพิจารณาในประเด็นเดียวกันโดยส่งผลให้ การพิจารณาที่ซ้ำซ้อนกันได้ เห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 295 เรื่องการขอให้เพิกถอนการบังคับคดี หากเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือบกพร่อง ผิดพลาด ได้กำหนดว่า เมื่อศาลเห็นสมควรไม่ว่าเวลาใดก่อนการบังคับคดีเสร็จสิ้นลง หรือเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดี รายงานต่อศาล หรือเมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสีย ในคดีซึ่งต้องเสียหายเพราะเหตุดังกล่าว ยื่นคำร้องต่อศาลให้ศาลมีคำสั่งแก้ไข ซึ่งศาลที่มีอำนาจในการแก้ไข ก็คือศาลที่ออกหมายบังคับคดีหรือหากเป็นการบังคับคดีแทน ศาลที่มีอำนาจบังคับคดีแทนมีอำนาจสั่งเพิก ถอนหรือแก้ไขได้ มาตรา 63/15 วรรคสามตอนท้าย กับ มาตรา 63/13 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ไม่สอดคล้องกับ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 295

เมื่อได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินโดยเจ้า พนักงานบังคับคดีพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ผู้เขียนจึงได้มี ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความ ชัดเจนในการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมและเสมอภาคเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

1.ควรดำเนินการแก้ไข มาตรา 63/15 วรรคห้า ได้กำหนดขยายกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หากต้องการ ยื่นคำขอออกหมายบังคับคดีสามารถยื่นขอต่อศาลได้มากกว่าหนึ่งศาล ไม่สอดคล้องกับ ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา มาตรา 275 โดยแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 หรือออกประกาศกระทรวงเกี่ยวกับแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการอำนาจของ ศาลที่สามารถออกหมายบังคับคดีให้ชัดเจนมิใช่ กำหนดให้สามารถขอออกหมายได้มากกว่าหนึ่งศาล หรือ บทกฎหมายดังกล่าว ตามมาตรา 63/15 วรรคห้า ควรกำหนดให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในการ บังคับคดีโดยสามารถยื่นต่อศาลปกครองเพียงศาลอย่างเดียว เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดเกี่ยวกับการ พิจารณาของเจ้าพนักงานบังคับคดี

2. ควรดำเนินการแก้ไข มาตรา 63/16 วรรคแรก เกี่ยวกับกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนด ให้สามารถยื่นคำขอของการบังคับคดีได้ที่ศาลตามกำหนดมาตรา 63/15 ควรกำหนดให้สามารถยื่นต่อศาลได้เพียงศาลเดียว หรืออาจกำหนดให้สามารถยื่นได้ต่อศาลตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว ส่วนประเด็นมาตรา 63/16 วรรคสามตอนท้าย เกี่ยวกับประเด็น การกำหนดระยะเวลาในกรณีให้หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินยื่นคำร้องต่อศาลที่มีอำนาจออกหมายบังคับคดีนั้น กฎหมายดังกล่าวควรกำหนดระยะเวลาให้แน่นอนเพื่อที่จะให้หน่วยงานของรัฐยื่นขอเพิกถอนการบังคับคดีได้โดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ด้วยบทกฎหมายดังกล่าวให้สิทธิตามมาตรา 63/16 วรรคสามให้สิทธิแก่หน่วยงานของรัฐเพียงฝ่ายเดียวกับการขอให้เพิกถอน เป็นการจำกัดสิทธิมากเกินไป ดังนั้น ส่วนนี้ ควรดำเนินการแก้ไขให้สิทธิแก่ผู้อยู่ภายใต้อำนาจบังคับทางปกครองด้วย

3. ควรดำเนินการแก้ไข มาตรา 63/15 ตอนท้าย กับมาตรา 63/13 ให้มีความสอดคล้องกัน โดยกำหนดให้ สามารถยื่นคำขอให้เพิกถอนได้ เพียงศาลใดศาลหนึ่ง ด้วยบทกฎหมาย มาตรา 63/15 กับ 63/13 ขอให้เพิกถอนก็ดี หรือ ได้แย้งหรือการใช้สิทธิทางศาลเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองก็ดี บทกฎหมายดังกล่าวมีข้อกำหนดแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน แต่ด้วยประเด็นที่พิจารณา เกิดจากเหตุอย่างเดียวกัน คือ การบังคับคดีตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน โดยเจ้าพนักงานบังคับคดี เป็นกรณีที่ภายหลังจากที่ให้มาตรการบังคับคดีดังกล่าวแล้ว กฎหมายควรกำหนดกรณีดังกล่าวให้ยื่นต่อศาลได้ต่อศาลเดียวกันไม่ควรแยกศาลพิจารณาให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 295

บรรณานุกรม

กมลชัย รัตนสกววงศ์ .การดำเนินความคิดในการวินิจฉัยคำสั่งทางปกครอง.2548.

กมลชัย รัตนสกววงศ์ .พื้นฐานความรู้ทั่วไปหลักกฎหมายปกครองเยอรมัน.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537.

เกรวลิ้ม โนภินิเวศ และ ศรีรัตน์ งามนิสัย .ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. 2552.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสถานต์.กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง.2540.

นันทวัฒน์ บรมานันท์ .หลักพื้นฐานกฎหมายฝรั่งเศส . สำนักพิมพ์วิญญูชน.2547.

นันทวัฒน์ บรมานันท์.การปกครองส่วนท้องถิ่น.พิมพ์ครั้งที่ 3.สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

บรรเจิด สิงคนดิ.หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์.

บรรเจิด สิงคนดิ.หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ.พิมพ์ครั้งที่ 3.

สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552

มานิตย์ จุมปา.คำอธิบายกฎหมายปกครองว่าด้วยหลักทั่วไป.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2548.

ฤทัย หงส์ศิริ.ศาลปกครองและการดำเนินคดีในศาลปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 4 .กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา,

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์.หลักการว่าด้วยการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย สำนักอบรมศึกษา
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา,2545.

วิษณุ เครืองาม.กฎหมายรัฐธรรมนูญ.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2530.

สุริยา ปานแป้น และ อนุวัฒน์ บุญนันท์. กฎหมายปกครอง . 2551.